

Editorial

door Mary Eggermont-Molenaar, Calgary

In afwachting van de jaarlijkse conferentie, dit jaar op 1 en 2 juni in Victoria B.C., waar we velen van u hopen te zien en waar na afloop walvissen bezichtigd kunnen worden, maar direct door naar

CAANS-ACAEN-leden en -sprekers in het nieuws

Aan het eind van het afgelopen jaar kregen we bericht van het overlijden op 26 december 2012 van **Margaretha Kidd**, oorlogsbruid en CAANS-lid in Toronto. Dochter Jennifer was zo vriendelijk het berichtje over de dood van haar moeder in de *Globe & Mail* op te sturen.

Kidd, Margaretha "Margie" Wilhelmina Elisabeth passed away on December 26, 2012 at the age of 88 years. She is predeceased by her husband Keith [...] A war bride, she embraced both her Dutch and Canadian cultures [...].

Marianne Verheyen, voorzitter van het CAANS chapter Toronto, schreef over het 'actieve CAANS-lid Margie Kidd:'

Table of Contents

Editorial	Mary Eggermont-Molenaar	1
Program Annual Meeting	Tanja Collet	3
News of the Chapters		
Vancouver	Doeska Timmer	4
Calgary	Mary Eggermont-Molenaar	4
Toronto	Marianne Verheyen	5
Boekrapport	Willemina Seywerd	5
Montreal	Peter Lowensteyn	6
In dit nummer		
Leeuwarden 2018	Rudi Wester	7
Tawagonshi 1613	Rob Naborn	8
Dirk Roofhooft	Birgitte Martens	9
Couperus	Nancy Verhoeven-Glaser	10
From the Journals	Basil Kingstone	11
Membership renewal	Paul de Laat	15

Velen zullen zich haar spreekbeurt herinneren op 14 november 2008, 'How a bank became a war hero,' over de rol van haar vader bij de grote bankfraude van de Amsterdamse Kas-vereeniging tijdens de tweede wereldoorlog. Tweehonderd miljoen gulden werd verwijderd uit de Ned. schatkist en gebruikt voor o.a. onderduikers en stakend spoorwegpersoneel in sept. 1944. Een ware coup en een fascinerende lezing!

Calgariaanse artieste **Beverly Tosh** heeft 21 Nederlandse oorlogsbruiden meer dan levensgroot op houten panelen geschilderd. Deze collectie, begeleid door een korte biografische schets van iedere bruid, werd meerdere malen met groot succes in Canadese musea getoond en zal van 6 juni tot 17 november 2013 in het Oorlogsmuseum in Groesbeek te zien zijn.

Illustraties courtesie
Beverley Tosh

Hendrika Lukkien

Oorlogsbruiden op weg naar Canada

In dit nummer

Op pagina 2 van decembernummer 2012 staat dat **Rudi Wester**, CAANS-spreekster 2010, afgelopen juli benoemd werd tot internationaal cultureel adviseur voor Leeuwarden 2018. Waarom, vroeg ik haar, waarom moet Leeuwarden in 2018 volgens jou culturele hoofdstad van Europa worden? Wester greep naar de pen.

Rob Naborn, Directeur van het Dutch Studies program aan de Universiteit van Pennsylvanië, van 2002 tot 2006 eindredacteur van de *AANS Newsletter* levert desgevraagd een bijdrage over een verdrag uit 1613, tussen twee Nederlanders en vier Irokezen. Deze zomer gaat dat gevierd worden, maar of dat terecht is?

Kees Snoek, vanaf 2004 buitengewoon hoogleraar Nederlandse letterkunde aan de Sorbonne en CAANS-spreker in 1991, schreef in 1999 een artikel dat o.a. gaat over de roman *Bezonden Rood* die Jeroen Brouwer in 1981 publiceerde zie:

http://www.dbnl.org/tekst/_ons003199901_01/_ons003199901_01_0008.php

Wacht even, dit is een *newsletter* en dan een artikel uit 1999? *How new is that?* Dat ik deze roman en een bespreking ervan onder uw aandacht breng komt omdat afgelopen februari Dirk Roofthoof, een Antwerpse acteur, in Calgary *Sunken Red*, een eenacter gebaseerd op Brouwers roman, opvoerde. Naar aanleiding van het fantastische spel van Roofthoof vroeg ik Birgitte Martens, CAANS-spreekster 2006, docente 'Historische ontwikkeling van de communicatiemediën' aan de Vrije Universiteit Brussel een profiel over hem te schrijven. Wat ze met verve deed.

Het leven is geven en nemen. Zoals ook in het vorige nummer van deze *newsletter* staat, had Eugenie Boer me een stukje toegezegd over het Louis Courperus-jaar. Couperus werd in 1863 geboren, dus 150 jaar geleden, vandaar dus. In haar plaats daarvan vond ik voormalig klasgenote **Nancy Verhoeven-Glaser**, oudlerares Frans en Couperus-fan, bereid haar impressie weer te geven van de tentoonstelling *Toen ik een kleine jongen was...*

Program for the Annual Meeting of the

*Canadian Association for the Advancement of Netherlandic Studies (CAANS) /
Association canadienne pour l'avancement des études néerlandaises (ACAEN)*
University of Victoria, Victoria, British Columbia, Room A-169 MacLaurin
1-2 June 2013

Saturday, June 1

- 9:00 – 9:30:** Welcome, President's Remarks and Coffee
- 9:30 – 10:30:** Dutch Poems and Philosophical Writings in English Translation
9:30 – 10:00: Christopher Levenson (Carleton University) – *Problems in Translating Gerrit Achterberg*
10:00 – 10:30: Michiel Horn (York University) – *The Secular Humanism of Floris van den Berg*
- 10:30 – 11:00:** Coffee
- 11:00 – 12:00:** Theological Disputes – Border Disputes
11:00 – 11:30: Calvin H. Tams (Université de Genève) – *At the Edge of Orthodoxy: The Remonstrant Seminary in Seventeenth-Century Amsterdam*
11:30 – 12:00: Gerry Gerrits (Acadia University) – *King William of The Netherlands and the Maine-New Brunswick Border Dispute*
- 12:00 – 13:30:** Lunch
- 13:30 – 14:30:** Keynote speaker
Jac Geurts (Universiteit van Nijmegen) – *Johan de Witt. Vermoord door het redeloze gepeupel?*
- 14:30 – 15:00:** Coffee
- 15:00 – 16:00:** General Assembly

Conference dinner (TBA)**Sunday, June 2**

- 9:00 – 9:30:** Welcome and Coffee
- 9:30 – 10:30:** Dutch Poetry, Dutch Literature
9:30 – 10:00: Beert Verstraete (Acadia University) – *The Uniqueness of the Homoerotic Poetry of Willem de Mérode*
10:00 – 10:30: Mary Eggermont-Molenaar (Calgary, AB) – *De Maatschappij der Nederlandse Letterkunde en haar in Noord-Amerika woonachtige leden*
- 10:30 – 11:00:** Coffee
- 11:00 – 12:30:** Immigrant Identity and Experience
11:00 – 11:30: Helene Demers (Vancouver Island University) – *Dutch Immigrant Identity as Reflected in Home Artifacts*
11:30 – 12:00: Hendrika H. Beaulieu-Boon (University of Lethbridge) – *Leaving Home: Ethnicity, Identity, and the Repatriations from Indonesia*
12:00 – 12:30: Tanja Collet (University of Windsor) – *Flemish Words made in Detroit, MI*
- 12:30 – 14:00:** Conclusion and Lunch
- 14:00 – 15:00:** Canadian Journal of Netherlandic Studies Editorial Board meeting

Vancouver Doeshka Timmer

Op donderdag 10 januari 2013 hield **Ingeborg van Driel** een voordracht getiteld: 'If you're so smart, why do you sound so Dutch?' De (vreemde) Engelse taal en onze Nederlandse (moeder)taal.

Op donderdag 14 februari vond de jaarvergadering plaats, waarna de video *Aquarius* werd vertoond.

Deze gaat over de Dordrechtse schilder **Anthonie Pieter Schotel** (1890-1958) die zich specialiseerde in het schilderen van water en boten.

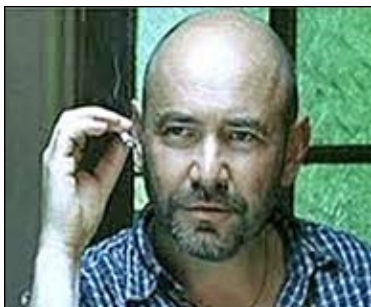
Op donderdag 14 maart sprak CAANS-lid **Dr. Peter Moogk**, professor em. History, UBC over *Tramways in the Netherlands since 1864: technology transfer, urban growth and innovations*.

Boten door Antonie Pieter Schotel

Calgary

Mary Eggermont-Molenaar

Dirk Roofthoof

Van 6 en 9 februari werd de eenacter *Sunken Red* opgevoerd, een bewerking van Jeroen Brouwers *Bezonken Rood* door Gy Cassiers, artistiek directeur van het Antwerpse Toneelhuis en voortreffelijk gespeeld door **Dirk Roofthoof**. Na de voorstelling konden de bezoekers hem vragen stellen. Nadat hem was verteld dat een van de aanwezigen – CAANS-lid Marianne Slot – in het datzelfde kamp had gezeten, reageerde Roofthoof met: 'Not to be believed.' Hij vroeg Slot vervolgens of ze zich kon vinden in het stuk.

Slot: 'Not at all.'

Roofthoof: 'Brouwers was five year old when he left the camp.'

Slot: 'So was I.'

Toronto

Marianne Verheijen

Op 15 februari j.l. zagen we Bert Haanstra's film *de Zaak M.P.*, een filmkomedie waarin een voortdurende strijd woedt tussen België en Nederland, Manneken Pis ('M.P.') en Hansje Brinker. Na afloop zagen we ook *Glas*, een korte film (11 min.) waarmee Haanstra in 1959 als eerste Nederlander een Oscar won.

Book Reports by Willemina Seywerd

NAAR DE OVERKANT VAN DE NACHT - Jan van Mersbergen. Tegen de kleurrijke achtergrond van carnaval in Venlo ontvouwt zich het verhaal van een man die niet alleen dieperliggende lagen van het feest ontdekt - de warmte, de saamhorigheid, de serieuze ondertoon van gein en dwaasheid - maar die zich ook afvraagt of hij nog echt wil blijven zorgen, dag en nacht, voor het gezin van zijn vriendin. Een hartroerende geschiedenis van gewone mensen, waarin loutering en bezinning een plaats hebben naast het drinken en dansen in de winterse carnavalsnacht.

LIEFDE HEEFT GEEN HERSENS - Mensje van Keulen. Hoofdpersoon is Romy, weduwe, werkend als gastvrouw bij een begrafenisonderneming, ook als hulp in de huishouding op twee andere adressen. Een hiervan is bij Irma, een oudere vrouw, in hetzelfde flatgebouw. Op een dag vindt ze Irma overleden in haar stoel; Romy vermoedt dat ze is vermoord. De huismeester, Harro, verliefd op Romy, heeft argwaan. Romy's volwassen kinderen hebben geen warm contact met haar. De achterdocht over Irma's dood speelt bij allen een rol. Deze sluimerende vermoedens zorgen voor een zekere spanning, tot de verrassende ontknoping de waarheid onthult.

VOSSENBLOND - Rascha Peper. Walter Tervoort, archeozoöloog van middelbare leeftijd, is al jaren geleden gescheiden. Hij werkt aan een project om skeletten van onder een eeuwenoude kerkvloer op te graven en te bergen. Om zijn eenzaamheid te bestrijden, laat hij soms een escortdame aan huis komen. Zo leert hij Vera, een vossenblonde, intelligente jonge vrouw kennen en raakt verliefd op haar. Hij beeldt zich in dat hij deze ondoorgroendelijke eigenzinnige vrouw moet redden. Een intrigerende roman over de verknoottheid tussen Eros en Thanatos, liefde en dood.

BERICHT UIT BERLIJN - Otto de Kat. Dit familieverhaal, tevens historische en psychologische roman, speelt zich af op verschillende plaatsen in Europa in 1941. Diplomaat Oscar Verschuur woont en werkt in Bern, zijn vrouw Kate werkt in een Londens ziekenhuis en hun dochter Emma woont in Berlijn met haar man, die werkzaam is op het Duitse ministerie van B.Z. Oscar krijgt een politiek geheim te horen dat hem voor een enorm dilemma plaatst. In sobere stijl laat de auteur de gebeurtenissen voor elk van de personen plaatsvinden in de vorm van een meeslepende thriller.

GRIP - Stephan Enter. Tijdens een klimtocht op de Lofoten, is er iets gebeurd dat nu, twintig jaar later, de vier medespelers weer bij elkaar brengt. Vincent en Paul zijn vanuit Brussel op weg naar Engeland naar Martin die inmiddels getrouwd is met Lotte, de vierde van hun klimgezelschap. Er is iets in dat verleden. In mooie lange zinnen met doordachte thema's worden herinneringen onthuld die te maken hebben met Lotte, het meisje waar het om draait. De verschillende personages kijken ieder op eigen wijze terug naar dat bijna fatale moment. Tijd en herinnering beïnvloeden op bijna surrealistische wijze de ontmoeting. [Zie ook: <http://www.youtube.com/watch?v=AdQ1kh5a77Q>]

TONIO - A.F.Th. van der Heijden. A.F.Th van der Heijden verloor zijn enige kind. Om zijn verdriet uit te leven besluit hij over zijn zoon te gaan schrijven – hij kan niet anders. *Tonio* is een rauw verslag, vanuit gevoelsverwarring, de chaos in denken en voelen. Hij valt ten prooi aan zelfverwijten, schuldgevoel; hij heeft *Tonio's* dood niet kunnen voorkomen.

Echter, dank zij de afstand die het schrijven hem biedt, is het hem mogelijk de gevoelens die hem overweldigden, opgejaagdheid, angst en het gevoel van een totale nederlaag, te inventariseren. Hij blijft denken, schrijft de gedachten op. Zal het verdriet ooit dragelijker worden? Jennie's slotzin geeft een uitweg, 'het draait allemaal om energie, Adri.' Energie als tegenwicht voor het verdriet. Energie om te schrijven, een *Tonio* 'van vlees en bloed' te componeren – en dat is hem gelukt.

Montreal

Peter Lowensteyn

Ik heb dit rapport samengesteld uit informatie die me door **Peter Tijssen** en **Martin van Kuilenburg** werd toegezonden.

Getrouw aan zijn gewoonte, ontving **Pieter Sijpkens** de CAANS-leden op zondag 9 december 2012 in zijn tot woning omgebouwde bankgebouw. Ongeveer 30 leden kwamen samen "Onder de koepel" en een ieder bracht een zoetje, een zoutje of een zuipje. Het was zeer geanimeerd rond de torenhoge kerstboom en de voorzitter sprak een speciale dank uit aan Pieter voor de organisatie en aan **Gemma Mattheij** die het afgelopen jaar voor een zaal gezorgd had.

Op 17 januari 2013 kreeg, zoals de traditie gebiedt, het Nederlands cabaret de aandacht. Dit jaar kregen cabaret hoogtepunten op de televisie de meeste aandacht. De sketches verzameld door **Peter Tijssen** beperkten zich tot het tijdperk van 1960 tot 2000. Een gehoor van 25 leden genoot van de kwinklagen van deze kleinkunstenaars.

Op 21 februari 2013 sprak ons lid **Robert Kok** over *Fierljeppen*, oftewel, polsstokspringen, een oeroude Friese en Nederlandse recreatieve activiteit en sport die geboren is uit de vroegere, praktische noodzaak om zonder nat te worden de sloot over te steken. Tegenwoordig is het een serieuze, georganiseerde zomersport en leuke groepsactiviteit. Met behulp van korte films om te laten zien hoe het wordt gedaan, zagen we een aantal van 's werelds beste voorbeelden van de sport. We hebben allemaal genoten van de presentatie en ons na afloop verzameld rond een kopje koffie en koekjes om er verder over te praten.

Op 21 maart 2013 hebben we een spannende Nederlandse docufilm vertoond. Zoals gewoonlijk waren ook hier weer 25-30 leden aanwezig.

In dit nummer

Waarom moet Leeuwarden zo nodig European Capital of Culture 2018 worden? door Rudi Wester

In 2018 mogen Nederland en Malta de twee ECoC's leveren. Valletta is al gekozen door Malta, in Nederland strijden nog Eindhoven, Maastricht en Leeuwarden/Ljouwert om de titel. Den Haag en Utrecht zijn na de eerste ronde in november 2012 uitgeschakeld.

Waarom denk ik, als artistiek directeur van het team Lwd2018 (www.2018.nl), dat Leeuwarden ECoC2018 zou moeten worden voor heel Nederland? Ten eerste omdat ik mijn geboortestad afgelopen tien jaar heb zien ontwikkelen tot een levendige, cultureel-aantrekkelijke stad, met zijn rijke historie, scheve Oldehove, theaters en interessante musea als het Prinsessehof, het Natuurmuseum Fryslân en het nieuwe Fries Museum dat in september 2013 open gaat. De hoofdstad van een provincie waar nog ruimte, groen en veel water is. De mentale hoofdstad van het Unesco World Heritage-gebied, de Wadden. Een meertalige hoofdstad ook, met het door 600.000 mensen gesproken Fries, Nederlands en andere talen.

Oldehove

Maar Leeuwarden zit helaas ook in een krimpgebied; de meeste van de 20.000 studenten aan de hogescholen in Leeuwarden trekken naar de Randstad als ze hun diploma binnen hebben. Hoofdkantoren van grote bedrijven als Friesland Campina en de RABO-bank, die recent de Frieslandbank heeft overgenomen, vestigen zich buiten Friesland. Een arme stad ook, 20% van de kinderen leeft er onder de armoedegrens.

Daar moet iets aan gebeuren en daartoe kan de titel ECoC2018 voor Leeuwarden en Friesland een enorme aanjager zijn. Met de drie grote thema's die in ons *bidbook* staan, willen we de veranderingen ten goede voor Ljouwert/Fryslân via cultuur tot stand brengen. Cultuur *is* verandering immers. De drie thema's zijn: 1) duurzaamheid van natuur en cultuur, 2) de relatie stad en platteland en 3) oude en nieuwe minderheden.

Het zijn niet alleen thema's die van belang zijn voor Europa, maar ook voor Nederland, en specifiek van Friesland. Natuur en cultuur te over, maar hoe gaan we er voor de toekomst duurzaam mee om? Leeuwarden is een stad, maar een stad te midden van 10 andere steden en een groot platteland. Friezen, Nederlanders maar ook de 110 andere nationaliteiten in Leeuwarden zouden vreedzamer en meer open voor Europa moeten samenleven in de toekomst.

Dàt zijn de idealen voor 2018, daartoe ontwikkelt Lwd2018, samen met de provincie, een lange termijn visie en grootse projecten. En daarom moet Leeuwarden/Ljouwert *European Capital of Culture 2018* voor heel Nederland te worden. Om Europa te laten zien dat we met veranderingen kunnen omgaan, om van Europa te leren ook.

We werken er heel hard aan, want we willen winnen. Koppige, sterke Friezen als we zijn!

Het Verdrag van Tawagonshi uit 1613: een vervalsing door Rob Naborn

Op 9 augustus, door de Verenigde Naties uitgeroepen tot *Internationale Dag van de Inheemse Volkeren*, wil de Irokese confederatie vieren dat vierhonderd jaar geleden het oudste verdrag tussen Europese en Indiaanse vertegenwoordigers, namelijk het *Verdrag van Tawagonshi*, getekend werd tussen twee handelaren uit Nederland en vier Irokese stamhoofden.

De Nederlanders Jacob Eelckens en Hendrick Christiaensen zouden op 21 april 1613 met vier opperhoofden, Gerhatjannie, Caghneghsattakegh, Otskwiragerongh, en Teyoghswegengh, een verdrag getekend hebben om hun volkeren op vriendschappelijke wijze handel met elkaar te laten drijven. Het zou getekend zijn aan de Normans Kill, net onder het huidige Albany, NY. Het wordt het Verdrag van Tawagonshi genoemd omdat het begint met de woorden "Hier op Tawagonshi vergaderdt [...]".

Zie: http://www.caans-acaen.ca/News/1613_Treaty.pdf

Slechts een kopie van het op huiden geschreven vriendschapsverdrag is overgeleverd, en zelfs het bestaan van dat afschrift werd pas in 1959 bekend, toen de arts en amateur-historicus Lawrence G. van Loon (1903-1982) het aan *The Holland Society* of New York aanbood. De echtheid werd onmiddellijk in twijfel getrokken. Van Loon heeft het uiteindelijk zelf in 1968 gepubliceerd, maar de twijfels over de echtheid bleven.

In 1987 werd in de Verenigde Staten, in een artikel in *New York History*, overtuigend aangetoond dat het om een 20ste-eeuwse vervalsing ging. Ook was reeds gebleken dat de namen van de vier opperhoofden eigenlijk Irokese plaatsnamen waren, die bovendien pas in 19e-eeuwse documenten voor het eerst opgedoken waren. De echtheid van andere publicaties en vondsten van Van Loon was inmiddels ook in twijfel getrokken, zodat de verdenking van het vervalsen ook hier op hem viel.

Waarom is het belangrijk vast te stellen dat het om een vervalsing gaat? De Irokezen, die in het noorden van de staat New York en in Canada wonen, grofweg gezegd tussen de Mohawk, Hudson en St. Lawrence-rivier, willen de kopie van het verdrag gebruiken om aan te tonen dat de Nederlandse regering verplichtingen heeft jegens hen, en Nederland heeft zelfs een aantal jaren (tot 2010) hun paspoorten erkend. Bij het Vierde Russell Tribunaal over de rechten van Indianen in Noord- en Zuid-Amerika (Rotterdam, 1980) hebben de Irokezen voor het eerst een kopie van het verdrag gebruikt om, tevergeefs, hun rechten te claimen.

Ondanks het eerdergenoemde artikel uit 1987, werd in 2012 bekend dat de Onon-

doga, één van de Irokese stammen, plannen had om het 400-jarig bestaan van het verdrag in 2013 te vieren. De Onondoga wijzen erop dat hun mondelinge overlevering en een speciale kralengordel, de zogenaamde *Two-Row Wampum Belt*, bewijzen dat er in 1613 zo'n verdrag gesloten is.

Zowel Nederlandse als Amerikaanse taalkundigen en historici voelen zich genoodzaakt nogmaals uit te leggen waarom het hier om een vervalsing gaat. Binnenkort zal in *The Journal of Early American History* door drie Nederlandse taalwetenschappers, Jan Noordegraaf, Noline van der Sijs en Harrie Hermkens, nogmaals en afdoende worden bewezen dat het hier om een vervalsing gaat: zo'n 40 anachronismen in woordvormen, woordcombinaties of woordbetekenissen. Ik ben bang dat dit de Onondaga niet van hun geplande festiviteiten zal afhouden.

Uitgelicht: het acteerwerk van Dirk Roofthoof door Birgitte Martens

Birgitte Martens

In maart van dit jaar mocht Dirk Roofthoof de eerste Televisiester voor de beste Vlaamse acteur van het afgelopen jaar in ontvangst nemen. Daarmee kwam nóg een trofee terecht in de kast van een acteur die de afgelopen dertig jaar zijn stempel op het Vlaamse theater-, film- en televisielandschap heeft gedrukt. Roofthoof (°1959) kreeg de Vlaamse Televisiester voor de vertolking van Jean-Claude Delcorps, bijnaam 'de kloot,' in de televisieserie *Clan*, een productie van de Vlaamse commerciële zender VTM. De verhaallijn van *Clan* draait letterlijk en figuurlijk om Jean-Claude en de uiteenlopende manieren waarop zijn vier schoonzussen de man die zijn vrouw en hun

zus het leven zuur maakt, zoeken te liquideren. Elke aflevering toont een nieuwe moordpoging van de zeer geïnspireerde vrouwen die op uiterst aandoenlijke wijze systematisch als zelfmoordscenario of ongeval in scene wordt gezet. Zelfs wanneer hij door de tussenkomst van zijn belagsters van alle actieve verzetmogelijkheden is ontdaan, blijkt Jean-Claude een uiterst taai en hardnekkig slachtoffer dat het toeval aan zijn kant heeft.

Hardnekkigheid is een kenmerkende eigenschap die de acteur met een veelvoud van zijn personages deelt. Zo kiest Roofthoof zijn rollen in functie van de tekst en de mogelijkheden die hij daarin ontwaart om 'zichzelf uit te lenen.' Het voorbereidingsproces van een nieuwe rol kent naar eigen zeggen altijd een maniakaal en intensief verloop dat op een voortdurend zoeken en bevragen gericht is. Dat blijkt uit een interview in de *Volkscrant* dat naar aanleiding van de voorstelling *Winterverblijf* in een regie van Lotte van den Berg in december 2007 verscheen. Daarin stelt hij: 'Ik heb het zelf wel eens over het Roofthoofgehalte in mijn werk. Als ik naar mezelf probeer te kijken zie ik een figuur vol energie en hoop, terwijl er tegelijkertijd een soort droefenis over hangt. Maar die belet mij niet ergens weer met veel enthousiasme aan te beginnen. Het is in elk geval geen trucje. Mijn manier van acteren wordt geregeld als zoekend omschreven. Daar zit wel iets in. Ik probeer met spelen het repeteren te benaderen. Ik oefen nooit de teksten, zo van: hier even stilhouden, daar wat luider. Ik vind: wie gevonden heeft heeft slecht gezocht. Je moet altijd verder durven gaan.'

Roofthoofs acteerwerk is vanuit verschillende oogpunten bekeken bijzonder veelzijdig. Zo bezorgt Roofthoof zijn personages via verschillende mediavormen – theater, film, televisie – diverse publiekssegmenten. Daarnaast heeft hij gestalte gegeven aan de meest uiteenlopende karakters. Zoals de solovoorstellingen die hij onder meer maakte met de regisseurs Jan Fabre *De koning van het verlies*, *De keizer van het plagiaat* en Guy Casiers *Bezonen rood* aangeven, zijn ambivalentie en gelaagdheid vaak terugkomende karaktereigenschappen in zijn vertolkingen. *Bezonen rood*

Tjideng

verwoordt de beklievende herinneringen van auteur Jeroen Brouwers aan zijn verblijf in het Japanse interneringskamp Tjideng tussen 1943 en 1945. In het theaterstuk komt de vertelkracht waarover Roofthoof als acteur beschikt prangend tot uiting. De interpretatie maakt zichtbaar hoe een geënsceeneerde vertolking de spreek- en draagkracht van literair werk de hoogte kan injagen. 'Ik denk dat ik een verhaal te vertellen heb, maar ik heb schrijvers nodig om dat kwijt te kunnen,' zegt Roofthoof in het interview in de *Volkskrant*. Deze uitspraak doet afbreuk

aan de dimensies die een acteur in samenwerking met een regisseur en dramaturg een tekst kunnen geven. Een auteur wekt een tekst een eerste keer tot leven, een acteur blaast er nieuw leven in.

Louis Couperus door Nancy Verhoeven-Glaser

www.louiscouperus.nl

Dit jaar is het 150 jaar geleden, dat een van de grootste schrijvers van Nederland: Louis Couperus, geboren werd (1863-1923). Ter gelegenheid daarvan is er in het Couperusmuseum in Den Haag een speciale tentoonstelling ingericht, met de titel: *Toen ik een kleine jongen was...* In die tentoonstelling wordt stilgestaan bij de prille jeugd van Couperus.

Louis werd geboren aan de Haagse Mauritskade, maar ging op negenjarige leeftijd mee met zijn ouders naar Indië. Heel zijn familie, zowel van vaders- als van moederskant, was betrokken bij het Binnenlandse Bestuur, het koloniale bewind van Nederlands-Indië. Zes jaar later kwam hij weer terug in Den Haag, waar hij verder altijd heeft gewoond, als hij niet op reis was. In de Surinamestraat, in de Archipelbuurt (toen een 'nieuwbouwwijk', aansluitend aan het oude centrum), waar zijn vader een groot huis had laten bouwen, schreef hij de roman waarmee hij op slag beroemd zou worden: *Eline Vere*.

Hij was de jongste van 11 kinderen en al gauw bleek, dat zijn belangstelling niet zo bij 'besturen' lag; hij dichte graag. Zijn vader John Ricus (1816-1902) was een mu-

zisch man en hij leerde zijn zoontje op speelse wijze Latijn en Engels. Hij schreef zijn memoires voor zijn kinderen en componeerde muziek voor een verjaardag of zelfs om te troosten als er griep heerste! *Rêverie d'un Grandpère* en *Influenza Walse*.

Op de tentoonstelling hangt een mooi portret van John Ricus. Ook is er het servies te zien van de familie en een portret van de oma van Louis, een tragische vrouw, die haar drie kleine zonen – waaronder de vader van Louis – op de boot moest zetten naar Nederland: haar vader vond haar echtgenoot een schuinsmarcheerder en wenste een betere opvoeding voor zijn kleinkinderen. Zij werden ondergebracht bij een Waalse dominee.

In Couperus geboortjaar, 1863, was het precies vijftig jaar geleden dat het Koninkrijk der Nederlanden werd gesticht. Ter herdenking van dit feit werd het Monument op het Plein 1813 opgericht. Een maquette van dit monument en prenten van de onthulling ervan zijn op de tentoonstelling te zien. Ook zijn er verschillende prenten en schilderijen te bewonderen die plekken en gebouwen laten zien uit de tijd van Couperus, zoals het bijzonder gebouw van de Dierentuin – waar nu het Provinciehuis staat – met zijn vele zalen voor toneel en vertier of de Bazar, aan de Zeestraat, het eerst warenhuis in Nederland met alles wat de gegoede burgerij uit die tijd zich maar kon wensen aan mooie spullen voor de inrichting van hun grote huizen.

In het museum, gevestigd op een parterre van zo'n 19de eeuws statig huis aan de Javastraat, – het voormalige woonhuis van Albert Vogel – voordrachtskunstenaar en groot bewonderaar van Couperus – zie je Couperus zitten aan zijn schrijfbureau. Er zou zo weer een nieuw boek kunnen verschijnen.

FROM THE JOURNALS

by Basil Kingstone

Issue 2012/3 of **Septentrion** offers an analysis of the changes in the Belgian constitution negotiated by the 'Di Rupo I' cabinet (Good Lord, are they on to Di Rupo II already?). More money and more control of policy have been given to Flanders and Wallonia; Brussels is now more equal to them, and the Senate becomes merely a meeting place for the feds and the community governments. More changes will be needed in ten years at the most. Brussels needs more change now: status as a Community, more power over its nineteen suburbs, the finances to tackle urban blight and unemployment, at present plans get made but not carried out.

Elio Di Rupo

After which grim predictions, it is a relief to read about that oasis in Amsterdam, the Vondelpark. Created in 1865 out of a dairy farm, the park has always attracted exotic types: hippies, and idealistic reformers such as the Kabouters ('gnomes'), and now it's being invaded by escaped parakeets. A tradition seems to have been established, because a Dutch landscape architect, Adriaan Geuze, the founder of the company West8, has been famous for years for his work around the world. For his native country he would like to see the authorities

Adriaan Geuze

completely rethink their planning and end suburban sprawl into the polders.

Issue no. 2012/4 is largely on literature, something old something new. The 'old' author, now being translated completely into French, is the doctor, sailor and writer J. J. Slauerhoff. Most famous for his 500 poems he treats all his themes – the sea, decadent civilizations, the devil, despair in love – in a sometimes hallucinatory manner, examining mysteries without believing in them and revolution without subscribing to any ideology. Something new: **Charles Ducal**, a poet who has written these 25 years about the conflicting claims on his

life of creating poetry and spending time with those he loves; and **Vonne van der Meer**, from whose novel *De vrouw met de sleutel* we have extracts translated by students at the Institut Néerlandais in Paris, about a widow who earns her living by reading her favourite books to people, to put them to sleep – and who, of course, gets involved in their lives, as literature necessarily does.

Vonne van der Meer

In other genres, we learn about Flemish stand-up comedy. It began in 1973 with a comedian called **Urbain Servrancks** (Urbanus), and its chief exponents today are perhaps **Alex Agnew**, **Wim Helsen**, and two brothers known as the double act Kommil Foo. Flemish comedy is more surrealist and less insulting

than the Dutch cabaret tradition, and the Dutch appreciate the difference. We also meet Erik van Lieshout, an artist who produces drawings and films in which he explores his nature in public – because if an artist is not publicly visible, he feels, he doesn't exist.

Kommil Foo

I felt affinity with the translator **Bernard Abraham** who, in a speech he delivered on the occasion of being awarded a prize, spoke of how one can form an image of a foreign language as something 'other' and mysterious, as he did of Dutch when he was little, which has no relation with reality. And I was thrilled to look at photos of the brilliant new

extension in front of the Stedelijk Museum in Amsterdam although/because, as the architect was the first to say, it looks like an outsized bathtub.

With **issue 32/2** of the **Nieuwsbrief of the Orde van den Prince** comes a free offprint of the articles they ran in recent issues on the status of Dutch around the world. The issue itself is largely devoted to a long-forgotten part of Flanders, namely the Pajottenland. Its name dates only from the 19th century and is obscure (perhaps a Pajot is a mercenary soldier), and it has no clearly defined

boundaries and no large towns. The resultant lack of development has meant that it has kept a charming country character - which is now attracting commuters from nearby Brussels to move there, and that is yet another threat to the 'Flemish fact.' (Yes, the riding of Brussels-Hal-Vilvoorde is involved in this). Another long neglected area is Zeeuws-Vlaanderen. The United Republic conquered it in the 80 Years' War to strangle Antwerp's trade to the benefit of Amsterdam, and apart from the building of the Gent-Terneuzen Canal, ordered by Willem I, not much has been done for it since. All of Zeeland, in fact, is closer to Flanders than to the Randstad and would benefit from co-operation with Flanders, such as is already practiced in between a hospital in Terneuzen and others across the border.

Jeroen Dewulf

We have also a report from **Jeroen Dewulf** on the highly successful summer program he conducted in the Low Countries with students from Berkeley, a number of them of Asian background - who have thus experienced three continents at a young age. Would that the Dutch school system still prepared children to be at least Europeans, but it seems that only English matters nowadays. Apparently a 'highly educated' publisher's editor proudly reported that she had removed the capital letters from a quotation in German, gott im himmel. (And no, it isn't true that Dutch is being swamped by English words; there are a few more than 15 years ago, but most of them will disappear soon enough, as usual).

Issue 32/3 revisits the question of popular spoken Flemish, which some people have no problem with, while others abhor it; **Geert van Istendael** christened it Verkavelingsvlaams (question: I know what the term designates, but what does it mean?) It is pointed out that the move towards a standard Dutch began much earlier in the Netherlands, where everyone was expected to read the Bible, than in Flanders, where they were strongly discouraged from so doing. **Stefan Hertmans** argues that not to insist on standard Dutch in Flemish schools is to deprive the students and to treat them as stupid. The lead article, however, is about something else: Jos Wilmots surveys the question of how Belgian the Belgians feel themselves to be; he concludes that the country is not likely to split in two, the communities will just go on arguing about money.

Stefan Hertmans

Dutch Crossing 36/3 opens with a Canadian contribution, by **Alena M. Buis** (Queen's) and **Kevin Brown** (Naramata, BC), which inquires into what we can learn from an item of material culture, namely the possible provenance of a fork and spoon engraved with the name of a woman who died in 1672, as evidence of how the Dutch had spread worldwide by then: this rare silverware may have been made in New York for an emigrant couple to commemorate a relative back in Leeuwarden. It turned up in South Africa.

Going in the opposite geographical direction, **Kris Steyaert** (Liège) discusses the description of Batavia in the East Indies by the 19th-century writer W.J. Hofdijk, who never went there. He made that place of damp and disease (from malaria and sewage in the canals) sound like a model Dutch city – in short, a mirror reflecting the virtues the Dutch wished to believe were their characteristics. Hofdijk's description was extremely popular, but eventually readers forgot about him. The same is true of Hendrik Tollens, a great writer on patriotic subjects, notably the struggle for independence from Spain. As Lotte Jensen (Radboud U, Nijmegen) reminds us, he wrote the poem *Wien Neêrlands bloet in de aders vloeit*, which was the national anthem till 1932. Like Hofdijk, he lavishly praised the Dutch virtues, and the Dutch highly praised him in return, but a memorial to him lay broken for years till it was recently repaired.

That the 19th century was not all patriotism and decorum is evidenced in the picture drawn by **Adelheid Ceulemans** (Antwerp) of a literary circle who met for poetry, drink and whoring in that city, from about 1834 onwards. The chief poet of the group, **Theodoor van Ryswyck**, died of these excesses at a young age. The author of this article repeatedly tells us their output was obscene but doesn't quote any of it.

Theodoor van Ryswyck (1811-1849)

Graeme Callister (York, UK) turns our attention to the role of the cities in the Dutch revolution of 1780-1800. Until 1787, he recalls, the United Republic had its own image of itself as a nation, but political power lay with the cities and the Regents who dominated them, so that was where the Patriot reformers started to try to effect change. However, the Stadholder was restored to power in that year by foreign troops, and many of the Patriots fled to France. There they witnessed the French Revolution moving towards 'a nation one and indivisible,' and their thinking evolved in that direction. The French conquered the Netherlands in 1795 and nudged the country towards that form of government, which was slowly accepted.

There is one book review, of **Vera Hoovens'** study *Een ketterse arts voor de heksen: Jan Wier (1515-1588)* (Bert Bakker, 2011). Wier was a controversial and complex figure who wrote about witches in *De praestigijs daemonum* (On demonic illusions), among other reasons, to attack the Catholic church, which was turning the Inquisition loose on them. (Some magicians, the male equivalent, were Catholic priests.)

CANADIAN ASSOCIATION FOR THE ADVANCEMENT OF NETHERLANDIC STUDIES

CAANS

2013 MEMBERSHIP FORM

Please note that membership is from January 1 to December 31

Regular membership of CAANS is thirty-five dollars. Senior membership is thirty dollars. Student membership is twenty-five dollars. All membership fees are tax deductible.

CAANS is a not-for-profit charitable educational organization and welcomes additional donations. All members, and all donors over \$10.00, will be sent a tax receipt within the first few months of the calendar year following .

If you are a member of a local chapter which assesses an additional fee, you may submit this form with your cheque or money order to the local chapter along with the local fee. If you are not a member of a local chapter or if your local chapter does not collect fees for CAANS National, please mail your cheque or money order to:

Mr. Paul de Laat, Treasurer of CAANS,
613 Huyck's Point Road, Wellington, ON K0K 3L0.

Europe: €25.00 ABN-AMRO, BIC Code ABNANL2A, IBAN NL90ABNA0,
Account # 45.85.38.795, t.a.v. Paul de Laat, Dongen, NB

Our Newsletter and our Journal (CJNS/RCEN) are distributed by e-mail, so please be sure to give your e-mail address below. We will not share this e-mail address with anyone!

Name: _____

Mailing Address: _____

Telephone : _____ (home) _____ (work)

E-mail: _____

Profession: _____

(If academic, please specify discipline)

◇ This is a membership renewal for 2013

◇ This is a new membership

**ASSOCIATION CANADIENNE POUR L'AVANCEMENT DES ÉTUDES NÉERLANDAISES
(ACAEN)****FORMULAIRE D'ADHÉSION 2013**

Veillez noter: on devient membre pour une année civile.

La cotisation à l'ACAEN est de trente-cinq dollars pour les membres réguliers, trente dollars pour les personnes du troisième âge, et vingt-cinq dollars pour les étudiants. L'ACAEN est une corporation de charité et toute cette somme est un don charitable aux fins d'impôt.

L'ACAEN accepte volontiers aussi des dons supplémentaires. Les membres et les donateurs recevront un reçu aux fins d'impôt dans les premiers mois de l'année civile suivant.

Si vous devenez aussi membre d'une section locale qui perçoit une cotisation locale, vous pouvez lui envoyer les deux cotisations à la fois. Si vous n'êtes pas membre d'une section locale, vous enverrez un chèque ou mandat à :

M. Paul de Laat, Trésorier de l'ACAEN, 613 Huyck's Pt. Rd., Wellington, ON K0K 3L0.

Europe: €25.00 ABN-AMRO, BIC Code ABNANL2A, IBAN NL90ABNA0,
Account # 45.85.38.795, t.a.v. Paul de Laat, Dongen, NB

Nous distribuons notre Bulletin et notre Journal (CJNS/RCEN) par e-mail (courriel). Vous voudrez donc bien donner votre adresse e-mail ci-dessous. Nous ne la donnerons à personne!

Nom: _____

Adresse pour correspondance: _____

Téléphone: _____
(travail) _____ (domicile)

Courriel (e-mail): _____

Profession: _____

Les universitaires voudront bien préciser leur discipline :

Je désire renouveler mon adhésion pour 2013 Je désire devenir membre.

OFFICERS/ MEMBRES DU BUREAU

President

Michiel Horn
Professor Emeritus of History
and University Historian
York University, Glendon Campus
Toronto, ON M4N 3M6
mhorn@glendon.yorku.ca

Vice-President

Tanja Collet
Languages, Literatures and Cultures
University of Windsor
Windsor, ON N9B 3P4
tcollet@uwindsor.ca

President Emerita

Joan Magee
866 Victor Drive
Windsor, ON N8S 2S7

Past President

Linda Feldman
Dept. of Langs. Lit. and Civ.
University of Windsor
Windsor, ON N9B 3P4
feldman@uwindsor.ca

Secretary-Treasurer/Archivist

Paul de Laat
613 Huyck's Point Road
Wellington, ON K0K 3L0
pgdelaat@gmail.com

CJNS/RCEN Editor

Inge Genée
Dept. of Modern Languages
University of Lethbridge
Lethbridge, AB T1K 3M4
cjns-editor@caans-acaen.ca

Journal Editor Emeritus

Basil D. Kingstone
Department of French
University of Windsor
Windsor, ON N9B 3P4
bkingst@uwindsor.ca

Visiting Speakers Convenor/ Newsletter Editor

Mary Eggermont-Molenaar
1416 - 29 St. NW
Calgary, AB T2N 2V1
memo45@shaw.ca

Associate Newsletter Editors

Paul de Laat - Communications
Peter Lowensteyn - Layout

Webmaster

Peter Lowensteyn
webmaster@caans-acaen.ca
(Site: <http://www.caans-acaen.ca>)

Members at Large

Gerrit Gerrits
Dept. of History and Classics
Acadia University
Wolfville, NS B4P 2R6

Martien de Leeuw
School of Industrial Design
Carleton University
martiendeleeuw@gmail.com

Willemina Seywerd
265 Scarborough Crescent
Scarborough, ON M1M 2J7
wseywerd@gmail.com

Peter Tijssen
INRS-Institut Armand-Frappier
Laval, Québec, H7V 1B7
Peter.Tijssen@iaf.inrs.ca

Chapter Secretaries & Contacts

Calgary - Mary Eggermont:
memo45@shaw.ca

Montreal - Peter Lowensteyn:
peter@lowensteyn.com

Ottawa - Martien de Leeuw:
martiendeleeuw@gmail.com

Toronto - Marianne Verheyen:
mverheyen@sympatico.ca

Vancouver - Saskia Stomps:
saskiastomps@telus.net

Winnipeg - Jesse Vorst:
vorst2@Ms.UManitoba.ca

The CAANS Newsletter appears three times a year, in April, August and December. It is a publication of the Canadian Association for the Advancement of Netherlandic Studies and free to all the Association's members.

Le Bulletin de l'ACAEN paraît trois fois par an (avril, août, décembre). C'est une publication de l'Association canadienne pour l'avancement des études néerlandaises, dont les membres le reçoivent gratuitement.

Items for the Newsletter should be sent to Mary E.M (memo45@shaw.ca) preferably as an attachment to an e-mail, in WordPerfect or Word.

Pour publier dans le Bulletin, prière d'envoyer votre texte à Mary E.M (memo45@shaw.ca) sous forme d'attachement à un courriel en WordPerfect ou Word. Merci!

Notice from our Treasurer, Paul de Laat:

A few of you have not yet paid for **this** year and it is already April! Membership dues for this year are \$35.00 for regular members, \$30.00 for seniors and \$25.00 for students.

If you are not sure if you have contributed this year, I encourage you to send a short email to pgdelaat@gmail.com.

Please note that some memberships for CAANS (National) are collected through your local chapter. If in doubt, ask the treasurer of your local chapter if this is the case.